

DVĚ SLOVA JAKO KLÍČ

ČESKÝ FILM SVĚTOVÉ ÚROVNĚ PŘINÁŠÍ JEDNODUCHÉ, ALE ZÁSADNÍ POSELSTVÍ.



Spisovatel Josef Formánek je muž s velmi bohatými životními zkušenostmi. Dokázal je zúročit ve svých knihách. Bodoval už svým debutem Prsatý muž a zloděj příběhů, kterého se prodaly desetitisíce výtisků. Prošel si složitým životním obdobím – to zachytil v knize Úsměvy smutných mužů: zápisky z léčebny. Podle ní natočil v roce 2018 úspěšný film režisér Dan Svátek. Tím došlo k první spolupráci těchto

dvou tvůrců, kteří mají co říct. Dan Svátek nikdy nepatřil k režisérům, kteří by se podbízel publiku nebo točili čistě za komerčním účelem. S Josefem Formánkem ho spojují bohaté cestovatelské zkušenosti i podobné vnímání světa: chápavé, někdy nemilosrdně upřímné, ale nikdy nepostrádající velkou porci humanity. Naplno se to projevuje v právě uváděném filmu *Dvě slova jako klíč*, díle na české poměry výjimečným. Nejde

jen o široký záběr lokalit, ve kterých se snímek odehrává, ale rovněž o hluboký a krásný pohled na lidskou existenci jako takovou.

Konstrukce filmu připomíná ručně tkanou látku, ve které se jednotlivé barevné nitky postupně splétají do výsledného tvaru. Zpočátku je od diváka vyžadováno trochu soustředění, než se seznámí s jednotlivými postavami a s tím, co je spojuje. V domě na břehu Baltského moře leží starý muž po mrtvici a čeká na návrat svého syna. V Japonsku se bohatý a chladný podnikatel dozví tvrdou diagnózu. Vydává se za svojí dcerou, s níž se kdysi odcizil a bere ji na léta slibovanou cestu. V Česku dostává svobodná matka zvláštní dopis. Vyléčený alkoholik, který se věnuje malířství,





prožívá krátké intenzivní setkání se ženou, které nezůstane bez následků a staví ho před zásadní rozhodnutí. Dva muži, kamarádi, se vydávají na exotický indonéský ostrov mezi místní domorodce. A všechno to svým způsobem zastřešuje francouzský kněz, žijící v New Yorku, který přijímá zvláštní nadpřirozené poslání...

Některé z postav ve výše uvedeném výčtu jsou totožné, což postupně zjišťujeme. Diváci, kteří viděli *Úsměvy smutných mužů*, poznají staré známé, ale nejde o přímé navazování na zmíněný snímek. Je to spíše pokračování cesty autora předlohy za pochopením světa i sebe samotného.

Dvě slova jako klíč nejsou řadovým filmem, to ale neznamená, že by se jednalo o dílo, které se brání uchopení. Při troše soustředění a vnímavosti čeká diváka silný estetický i emocionální

zážitek – zejména cesta japonské dvojice, otce a dcery, je mimořádně působivá vizuálně i pocitově. Všechny dějové linky jsou vedeny s jemností cizeléra až ke klíčové scéně, v níž má Jaroslav Dušek malou, ale zásadní roli. Prožitek je umocněn i precizní prací kamery, která je velmi interaktivní s lokalitami. Přesně vybraná je rovněž hudba.

Z herců, které jsme poznali v *Úsměvech smutných mužů*, se znovu setkáváme s Ivanem Franěkem a Davidem Švehlíkem. Ivan Franěk je léta renomovaným evropským umělcem a plně to dokazuje. David Švehlík – stejně jako v *Úsměvech smutných mužů* – předvádí soustředěný výkon a říká si o další náročné úkoly. Příjemným překvapením je mladá Diana Dulínková, kterou jsme zatím ve velké roli neviděli. Postavu ženy, která se vyrovnává se složitými životními situa-



cemi, zvládá citlivě a je osvědčeným hercům rovnocennou partnerkou. Bonusem je pak účast dvou mezinárodních hvězd, polského herce Daniela Olbrychskiho a námi milovaného Francouze Pierra Richarda.

Já sám bývám většinou velmi obezřetný, když někdo překypuje slovy chvály nebo nadšení; na druhou stranu pokud mě něco hluboce zasáhne, tak si za tím stojím. U tohoto snímku nejsem podle reakcí některých dosavadních diváků sám. Považuji *Dvě slova jako klíč* za svůj zatím nejsilnější zážitek z domácí kinematografie v tomto tisíciletí, a to jak po stránce formy, tak

po stránce poselství. Chápu, že pro někoho, kdo je odkojen sterilními českými komedii a filmy o ničem, může být snímek Dana Svátka neskousnutelným oříškem. Pokud ale patříte k těm, kdo v sobě nechávají filmy doznívat, a pokud jste otevření určité konfrontaci se svým dosavadním životem, čeká vás velké setkání.

Petr Stránský

DVĚ SLOVA JAKO KLÍČ

ČR, 2023, 100 min.

- **Režie:** Dan Svátek
- **Scénář:** Dan Svátek
- **Kamera:** Jakub Šimůnek
- **Hudba:** Norbi Kovács
- **Hraji:** David Švehlík, Ivan Franěk, Diana Dulínková, Daniel Olbrychski, Pierre Richard, Gen Seto, Jana Nagyová Pulm, Jaroslav Dušek, Marika Sopotská

Premiéra: 27.7.

